

ชา

ชื่อไทย : ชา

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Tea

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Camellia sinensis (L.) Okutzie

โดย นางสาวคันสนีย์ นิตธิธรรมยง

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ยืนต้น

สถิติการผลิต			
	ปี 60	ปี 61	ปี 62
เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	95,185	112,565	129,566
ชาอัสสัมสด	81,128	100,477	116,905
ชาจีน	12,057	12,088	12,660
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)			
ชาอัสสัมสด	839	838	803
ชาจีน	676	751	714
ผลผลิตชาสด (ตัน)	77,900	93,309	102,914
- ชาอัสสัม	69,749	84,231	93,875
- ชาจีน	8,151	9,078	9,039

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิต
- ควรปลูกในพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 700 เมตร
- ควรมีพื้นที่ลาดเอียงไม่เกิน 15% ถ้ามากกว่า 15% ควรทำแบบขั้นบันได โดยมี ความกว้างไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตร
- ลักษณะดินควรเป็นดินร่วนทราย มีกำมะถันน้ำดี มีอินทรีย์วัตถุสูง ชั้นของหน้าดิน ลึกอย่างน้อย 50 เซนติเมตร มีความเป็นกรด-ด่าง 4-6
- อุณหภูมิที่เหมาะสม อยู่ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส
- ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศไม่ต่ำกว่า 75%
- ปริมาณน้ำฝน อย่างน้อยเฉลี่ยปีละ 1,200 มิลลิเมตรต่อปี

แหล่งผลิต
เชียงราย เชียงใหม่ แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน

ราคา
ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ปี 62 : บาท/กก.)
- ชาอัสสัมสด 14.16
- ชาจีน เบอร์ 17 59.31

ส่งออก	ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ สินค้าไทย	นำเข้า
ชาแห้ง (ชาดำ,ชาเขียว) ปี ปริมาณ (ตัน) (มูลค่า) ล้านบาท	ได้เปรียบ มีหน่วยงานสนับสนุนด้านการวิจัย และส่งเสริมการพัฒนาการผลิตชา คุณภาพ เสียเปรียบ ขาดการประชาสัมพันธ์ด้าน การตลาดเพื่อส่งเสริมการบริโภค ชาไทย	ชาแห้ง (ชาดำ,ชาเขียว) ปี ปริมาณ (ตัน) (มูลค่า) ล้านบาท
60 2,709 436		60 9,238 537
61 2,743 478		61 11,639 641
62 3,304 591		62 14,334 691
ผลิตภัณฑ์ชา		ผลิตภัณฑ์ชา
ปี ปริมาณ(ตัน) (มูลค่า)ล้านบาท		ปี ปริมาณ(ตัน) (มูลค่า)ล้านบาท
60 3,450 196		60 144 51
61 2,479 184		61 209 64
62 3,631 300		62 194 89

ต้นทุน / ผลตอบแทน
ต้นทุน (ปี 62 : บาท/กก.)
- ชาอัสสัม 9.82
- ชาจีน 35.06
ผลตอบแทนสุทธิ (ปี 62 : บาท/ตัน)
- ชาอัสสัม 4.84
- ชาจีน 24.25

ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ
เคนยา จีน ศรีลังกา

ประเทศค้าที่สำคัญ
กัมพูชา สหรัฐอเมริกา จีน อินโดนีเซีย

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ฤดูผลผลิต (ร้อยละที่ออกสู่ตลาด)											
ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค.
1.14	2.78	3.79	4.81	5.86	6.99	8.15	9.32	11.58	14.07	15.50	16.03

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
- ไทยมีคุณภาพและรสชาติดี เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ตลอดจนมีการผลิตและการแปรรูปที่เหมาะสม - มีการขยายพื้นที่การปลูกชาและผลิตชาอินทรีย์ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากกระแสนิยม บริโภคชาอินทรีย์เพิ่มขึ้น - ต่างประเทศต้องการชาไทยเพิ่มขึ้น - รัฐบาลให้การสนับสนุนด้านการแปรรูป	<u>ด้านการผลิต</u> - การปลูกชากระจัดกระจายในพื้นที่หลายจังหวัด ยากต่อการควบคุม - การขยายพื้นที่ปลูกบนพื้นที่สูงค่อนข้างลำบากเนื่องจากพื้นที่บางส่วนต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้ - ขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวใบชา เนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายแรงงาน ไปสู่ภาคอุตสาหกรรม - ต้นทุนการผลิตสูง โดยเฉพาะค่าแรงงาน เพื่อจูงใจให้แรงงานมาทำงานมากขึ้น - ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญการผลิตชา - ต้องมีการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ เนื่องจากไทยยังไม่สามารถผลิตเครื่องจักรที่ทันสมัย <u>ด้านการแปรรูป</u> - ไทยไม่มีตราสินค้าเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่จะขายในลักษณะขายในลักษณะขายส่งบรรจุถุงพลาสติก ทำให้ผู้บริโภคไม่ทราบว่าเป็นชาไทย <u>ด้านการตลาด</u> - ตลาดเป็นของผู้ซื้อ โดยผู้ขายไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ทำให้ราคาไม่สูงมากตามความต้องการ - ประเทศเพื่อนบ้านขยายพื้นที่ปลูก ทำให้มีผลผลิตชาออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น และเป็นคู่แข่งชาวไทย - ไม่มีพันธมิตรทางการค้า - สหรัฐอเมริกามีการเข้มงวดเรื่องสารตกค้าง - ขาดการประชาสัมพันธ์คุณภาพชาไทย	<u>ด้านการผลิต</u> - เพิ่มปริมาณการผลิตชาพันธุ์ดีและชาอินทรีย์ - ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตไร่ชาที่เสื่อมโทรม <u>ด้านการแปรรูป</u> - รัฐควรสนับสนุนด้านการแปรรูปโดยสนับสนุนเงินทุน ปลอดภัยเบี่ย หรือดอกเบี่ยต่ำ ให้กลุ่มเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร หรือผู้ประกอบการแปรรูป - ส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการชา ผลิตชาให้มาตรฐาน เช่น GMP HACCP - ขยายการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าชา - ผู้ประกอบการควรผลิตบรรจุภัณฑ์ใช้เอง เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของไทย โดยการทำเป็นตราสัญลักษณ์ที่สามารถจำได้ง่ายว่าเป็นชาไทย <u>ด้านการตลาด</u> - ผู้ผลิตชาไทยร่วมมือกันในเรื่องการตลาดโดยรวมกลุ่มกัน ขายตั้งราคาเดียวกันเพื่อไม่ให้ถูกต่อราคาจากผู้ซื้อได้ และทำให้ได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น - ภาครัฐจัดการตลาดเพื่อการกระจายสินค้าโดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ และอำนวยความสะดวกในกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการส่งออก โดยไม่ต้องพึ่งพาตัวแทนในต่างประเทศที่ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ - สร้างพันธมิตรทางการค้า เพื่อพึ่งพากันด้านการตลาด